Становище
на доц. д-р Добрин Кирилов Добрев
относно дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

тема на дисертационния труд: „Креативност, мотивация и родителска подкрепа при ученици от начална училищна възраст**”**
Научна област: 3. „Социални, стопански и правни науки“
Професионално направление: 3.2. „Психология“ („Педагогическа и възрастова психология“)
Докторант: Благовеста Димитрова Дафкова, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград
Научен ръководител: доц. д. н. Стоил Мавродиев

I.Данни за процедурата, авторефератa и публикациите на докторанта

Благовеста Димитрова Дафкова е завършила редовна докторантура в Катедра Психология при Философски факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Процедурата по външна защита на докторанта е открита със Заповед на Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград № 2799/21.12.2022г. За целта Благовеста Дафкова е представила дисертационен труд на български език, автореферат на български и английски език, както и творческа автобиография. Процедурата за официална защита на дисертацията е съобразена със законовите изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Представеният от докторанта автореферат коректно отразява основното съдържание на дисертационния труд. Авторефератът е подходящо разработен и може да бъде публикуван за официална защита. За

периода на докторантурата Благовеста Димитрова Дафкова е направила пет публикации. Публикациите са свързани с темата на дисертационния труд.

II.Актуалност на дисертационния труд

Проблемът за стимулирането на детската креативност и творческо мислене е често подценяван в условията на българското масово образование, ориентирано по-скоро към фиксирането на стандартни знания и умения, а не към развитието на детската личност. Прилагането на иновативни образователни методи в образователния процес също изостава на фона на твърде динамично развиващите се съвременни комуникации и глобално общество. Маркирайки тези пропуски в образователната ни система, дисертационния труд изследва изключително актуална и социално значима проблематика, като в същото време очертава възможностите и пътищата за преодоляването им.

III.Структура на дисертацията и понятиен апарат

Дисертационния труд представлява оригинално теоретико-приложно психологическо изследване, което се разпростира на 212 страници, включващи увод, три глави, заключение, описание на научните приноси, четири приложения и използвана литература. Теоретичният анализ е локализиран в първата глава на разработката. Втората и третата глави съдържат описание на планирането и провеждането на собствено емпирично изследване, осъществено от докторанта. В библиографията са посочени 96 литературни източника, които са релевантни на изследователския проблем и са коректно цитирани в текста.

Първа глава започва с подробно дефиниране на особеностите на обекта на изследване – учениците от начална училищна възраст. Тук авторката успешно разкрива съдържанието на водещите за изследването понятия „креативност“, „мотивация на учениците“, „родителска подкрепа“, както и на сродните им и допълнителни понятия. Теоретичният анализ на изследователския проблем е коректно и прецизно осъществен, като добро впечатление прави позоваването на съвременни автори и концепции. Текстът в глава първа демонстрира задълбоченост и ерудиция, както и отлично познаване на изследователския проблем от страна на докторанта.

IV.Методика на изследване и достоверност на получените резултати

В глава втора докторантът представя дизайна на собствено емпирично изследване на разглежданите феномени. Методологически изследването е адекватно планирано и проведено. Като изследователски методи са използвани Тест за креативност на Уилямс, Тест за креативност на Torrance, Тест „Незавършени изречения” (А. Б. Орлов), анкетно проучване. Методите са подходящо подбрани и предоставят добри емпирични индикатори за изследваните феномени. Втора глава включва и описание на методите за статистическа обработка на резултатите, както и синтезирания от авторката „Модел за повишаване мотивацията и креативността на учениците в начална училищна възраст“.

Глава трета представя анализа на резултатите от изследването. Анализът е прецизно осъществен и подходящо онагледен с множество таблици и графики. Добро впечатление прави грамотното боравене на докторанта със статистическите методи за анализ. Направените изводи и обобщения са релевантни на получените резултати и притежават висока научна и практическа стойност.

V.Научни приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Като най-значими научни приноси на дисертационния труд можем да посочим:

1. Реализиран е обстоен теоретичен анализ на влиянието на родителската подкрепа и взаимоотношенията между родител и дете за детското развитие, мотивацията на децата и развитието на творческото мислене.
2. Текстът на дисертацията демонстрира задълбочено познаване както на изследователския проблем, така и на публикациите на съвременни автори, свързани с него.
3. Коректно е планирано и осъществено оригинално и актуално емпирично изследване, разкриващо корелациите между изследваните феномени. Резултатите от изследването демонстрират подобряване на цялостното психическо състояние на учениците, което оказва положително влияние върху мотивацията им за проява на творчество и креативност.
4. Разработен и апробиран е авторски инструментариум, изследващ отношението на родителите и учителите към изследваната проблематика.
5. Синтезиран е „Модел за повишаване мотивацията и креативността на учениците в начална училищна възраст“, който оптимизира учебния процес и насърчава активното участие на учениците, като повишава учебната им мотивация, както и проявата на творчество и креативност при решаване на поставени задачи.
6. Направени са множество препоръки за промяна в съществуващия образователен процес, чието приложение би повишило мотивацията

на учениците от начален етап и би насърчило проявата на творчество и креативност.

7. Емпирично са потвърдени авторовите хипотези, допускащи съществуването на взаимовръзка между изследваните феномени.

VI.Критични бележки, въпроси и препоръки

Дисертацията би спечелила от по-детайлно представяне на съдържанието и методите на „Модела за повишаване мотивацията и креативността на учениците в начална училищна възраст“, както и на процедурите за прилагането му.

Уместно е докторантката да отговори на въпроса: „Каква е разликата между обект и извадка на емпиричното психологическо изследване?“

VII.Заключение

Посочените достойнства на докторанта и дисертационния труд ми дават основание да гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Благовеста Димитрова Дафкова по Научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление 3.2 „Психология“ („Педагогическа и възрастова психология“), както и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури също да гласуват положително.

Велико Търново

10.януари.2023г. доц. д-р Добрин Добрев

OPINION

by Assoc. Prof. Dobrin Kirilov Dobrev, PhD

of dissertation for awarding a doctoral degree

Dissertation title: Creativity, motivation, and parental support in elementary school-aged student

Higher Education field: 3. Social, Economic and Legal sciences

Professional field: 3.2. Psychology

Scientific specialty: Educational and Age Psychology

Doctoral student: Blagovesta Dimitrova Dafkova

Faculty: Faculty of Philosophy of the Neofit Rilski State University – Blagoevgrad

Department: Department of Psychology

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Stoil Mavrodiev, Ph.D., D.Sc.

I. Data on the procedure, the abstract and the publications of the doctoral student

Blagovesta Dimitrova Dafkova has completed full-time doctoral studies at the Department of Psychology at the Faculty of Philosophy of the Neofit Rilski State University – Blagoevgrad. The procedure was opened by Order No. 2799/21.12.2022. of the Rector of the Neofit Rilski State University – Blagoevgrad. Blagovesta Dafkova has submitted a dissertation in Bulgarian, an abstract in Bulgarian and English, as well as a creative autobiography. The procedure is in accordance with the legal requirements for obtaining the educational and scientific degree "doctor".

The abstract submitted by the doctoral student correctly reflects the main content of the dissertation. The abstract is properly developed and can be published for formal defense. Blagovesta Dafkova has published five

publications during her doctoral studies. Publications are related to the topic of the dissertation.

II. Relevance of the dissertation

The problem of stimulating children's creativity and creative thinking is often underestimated in the conditions of Bulgarian mass education, which is oriented more towards the fixation of standard knowledge and skills, rather than towards the development of the child's personality. The application of innovative educational methods in the educational process also lags behind the background of the very dynamically developing modern communications and global society. Marking these gaps in our educational system, the dissertation researches an extremely current and socially significant problem, while at the same time outlining the possibilities and ways to overcome them.

III. Dissertation structure and conceptual apparatus

The dissertation is an original theoretical-applied psychological research that extends over 212 pages, including an introduction, three chapters, a conclusion, a description of scientific contributions, four appendices and references. The theoretical analysis is in the first chapter of the dissertation. The second and third chapters describe the planning and conduct of the doctoral student's own empirical research. The bibliography lists 96 literary sources that are relevant to the research problem and are correctly cited in the text.

The first chapter begins with a detailed definition of the features of the research object - elementary school-aged student. Here, the author successfully reveals the content of the study's leading concepts "creativity", "student motivation", "parental support", as well as their related and additional concepts.

The theoretical analysis of the research problem is correctly and precisely carried out, and the reference to modern authors and concepts makes a good impression. The text in chapter one demonstrates thoroughness and erudition, as well as excellent knowledge of the research problem on the part of the doctoral student.

IV. Research methodology and reliability of the obtained results

In chapter two, the doctoral student presents the design of his own empirical study of the considered phenomena. Methodologically, the research was adequately planned and conducted. Williams' Creativity Test, Torrance's Creativity Test, "Incomplete Sentences" Test (A.B. Orlov), and questionnaire survey were used as research methods. The methods are appropriately selected and provide good empirical indicators for the studied phenomena. The second chapter also includes a description of the methods for statistical processing of the results, as well as the "Model for increasing the motivation and creativity of elementary school-aged students" synthesized by the author.

Chapter three presents the analysis of the research results. The analysis is precisely performed and adequately illustrated with numerous tables and graphs. A good impression is made by the competent handling of the doctoral student with statistical methods of analysis. The conclusions and generalizations made are relevant to the obtained results and have high scientific and practical value.

V. Scientific contributions

As the most significant scientific contributions of the dissertation work, we can point out:

1. The doctoral student carries out a comprehensive theoretical analysis of the influence of parental support and parent-child relationships on child

development, children's motivation, and the development of creative thinking.

2. The text of the dissertation demonstrates a thorough knowledge of both the research problem and the publications of contemporary authors related to it.
3. An original and up-to-date empirical study revealing the correlations between the studied phenomena was correctly planned and carried out. The results of the research demonstrate an improvement in the overall mental state of the students, which has a positive impact on their motivation to show creativity and creativity.
4. An author's toolkit was developed and tested, examining the attitude of parents and teachers to the studied issue.
5. A "Model for increasing the motivation and creativity of elementary school-aged students" was synthesized, which optimizes the learning process and promotes the active participation of students, increasing their learning motivation, as well as the manifestation of creativity and creativity when solving set tasks.
6. Numerous recommendations have been made for changes in the existing educational process, the application of which would increase the motivation of students and encourage the manifestation of creativity and innovation.
7. The author's hypotheses, assuming the existence of a relationship between the studied phenomena, were empirically confirmed.

VI. Critical notes, questions, and recommendations

The dissertation would have benefited from a more detailed presentation of the content and methods of the " Model for increasing the motivation and creativity of elementary school-aged students " as well as the procedures for its implementation.

It is appropriate for the doctoral student to answer the question, "What is the difference between an object and a sample of empirical psychological research?"

VII. Conclusion

The mentioned merits of the doctoral candidate and the dissertation give me the reason to vote positively for the awarding of the educational and scientific degree "doctor" to Blagovesta Dimitrova Dafkova in Higher Education field 3. "Social, economic and legal sciences", Professional field 3.2 "Psychology" ("Educational and Age Psychology"), as well as to recommend the respected members of the Scientific Jury also to vote positively.

January 10, 2023

Veliko Tarnovo Assoc. Prof. Dobrin Kirilov Dobrev, PhD